
mededelingenblad van het **SINT JOZEFKOOR**

JAARGANG 10 no 6

september 2000

Redactie
Wim van Hugten

Zo ongeveer een jaar geleden, om precies te zijn op zondag 26 september 1999 werd ons jubileumjaar t.g.v. het 75 jarig bestaan van ons koor geopend met een plechtige H. Mis in onze vertrouwde St. Jozefkerk.

Het "Omnes gentes" van de intredezing jubelde meer dan ooit, werd geschreven in een eerder verschenen mededelingenblad. "De toon, een juiste stemming voor de rest van de viering, was gezet." zo werd opgetekend.

Maar als ik terugkijk op het afgelopen (jubileum)jaar kan ik met genoeg constateren dat de goede toon, de juiste stemming, zich niet beperkt heeft tot de opening. Integendeel!

Gedurende een jaar lang werd met verve gewerkt en met genoeg deelgenomen aan de activiteiten die speciaal bij gelegenheid van dit jubileum op touw waren gezet.

Wij als bestuur hebben er, samen met de dirigenten en jullie als koorleden iets unieks van willen maken. Of dit ook daadwerkelijk is gelukt, laat ik ter beoordeling aan een ieder zelf over, maar de ontplooide activiteiten logen er in ieder geval niet om.

- ◆ Na de opening in september 1999, waarvan al een uitvoerig verslag in een eerder verschenen mededelingenblad heeft gestaan, is medewerking verleend aan een plechtige H. Mis en het verzorgen van de Vespers door de heren op zaterdag 16 oktober.
- ◆ Opname van een CD "Kerst met kinderen" waaraan onze sopranen hun steentje bijgedragen hebben.
- ◆ Het kerstconcert tezamen met de Rimbo-band werd, vooral ook door de medewerking van de Rimbo-band, door vele als iets aparts ervaren.
- ◆ De nachtmis, zo mooi verzorgd als nooit tevoren, kreeg een vervolg in de vorm van een CD-opname die velen van ons al menig luisterplezier heeft verschaft.
- ◆ Het opluisteren van een H. Mis door de heren in Eindhoven tezamen met de Roostenzangers, die ook 75 jaar bestaan, was een leuke ervaring.
- ◆ De Dialoog met Kees van Houten, op zondag 28 mei j.l. in de St. Lambertuskerk, was beslist een van de muzikale hoogtepunten uit ons bestaan. De live-opname van dit unieke concert op CD mag er wezen.
- ◆ Drie dagen later begaven we ons voor een studiereis met z'n allen naar het schone Vlaamse land. Vier dagen lang verbleven wij, heren, dames en kinderen in de mooie stad Brugge. Er was een goede afwisseling tussen spanning en ontspanning. Er werd gezongen, gestudeerd en gelachen. Ieder op zijn eigen manier beleefde daar vele fijne momenten, waar nog dikwijls met veel plezier aan wordt herinnerd.
- ◆ Op 29 juni tenslotte werd door de heren op verzoek een plechtige Heilige Mis in de kathedraal van Den Bosch gezongen.

Een hele indrukwekkende lijst, zou ik zeggen. En gezien het enthousiasme waarmee het een en ander werd ingevuld, kan ik denk ik gerust stellen dat het iets moois heeft gebracht.

Zo'n jaar vraagt natuurlijk om een passende afsluiting. Dit zal dan ook zeker gebeuren en wel op zondag 24 september a.s. Evenals bij de opening beginnen we uiteraard met een eucharistieviering in de St. Jozefkerk. Hierbij zullen de Roostenzangers ons met een tegenbezoek vereren en deze dienst mede verzorgen. (Verder in dit mededelingenblad leest U hier meer over.) Na de mis kunnen we, in een van de kerkzalen, onder het genot van een kop koffie even met elkaar napraten.

's Middags wordt dan iedereen van ons koor om 16.00 uur in het Theo Driessen Instituut verwacht. Hier zullen wij ons dan onder deskundige leiding bezig gaan houden met een spelletje Petanque . Ook voor de inwendige mens wordt gezorgd in de vorm van een barbecue.

De uitnodiging voor deze afsluiting, met opgave van deelneming, krijgt u nog.

Ik hoop van ganser harte iedereen op deze dag te kunnen begroeten.

Theo Bastiaans,
voorzitter.

VAKANTIE 2000: PROFICIAT!

Vanavond 26 augustus kom ik thuis van het TDI. Ik wilde het koor even gaan bedanken voor het doorzingen tijdens de vakantie. (Fijn dat er tenminste een van de vier missen normaal blijft! Ook de vervang-priesters hebben genoten). Dat de vakantie voorbij is bleek ook uit de vraag van wim van Hugten: "Ard, heb je voor vrijdag a.s. een stukje voor het mededelingenblad?"

We zijn allemaal weer thuis, en het gewone leven lijkt zich te hervatten. Toch staat er op jullie agenda weer het-een-en-ander dat bijzonder is: Een huwelijk in de kathedraal, bedevaart naar Kevelaer, mis met de Roosten-zangers en last-but-not least de H.Mis met de bisschop in de st.-Lambertuskerk.

Voor mij is die 17^e september een bijzondere dag. Het is de afsluiting van een fusie die niet zonder extra energie, maar wel in een positieve sfeer verlopen is. Bij de meeste leden van het parochiebestuur en de parochievergadering waren wel degelijk kritische vragen, maar boven alles een bezorgdheid over hoe we in de toekomst het best kunnen zorgen voor zo'n grote parochie. Bezorgdheid is een goed uitgangspunt, het is beter dan alleen te kijken naar je eigen kraam... En zo mocht ik merken dat er veel begrip was, en er niemand – ook niet onder de kerkgangers - afhaakte. Dat laatste was voor mij belangrijk, want dat raakt een priesterhart heel diep, en ik kan me ook niet in tweeën delen.

De opgave voor het st.-Jozefkoor verandert niet. Voortbouwend op de traditie die door Theo Driessen

gelegd is, geven jullie een unieke bijdrage die onze parochie compleet maakt. Van harte hoop ik dat we daar de komende tijd in slagen, en ik verheug me op de H.Mis met de bisschop op 17 september, waarin alle parochiekoren samen laten zien wat ze waard zijn. Als we erin slagen "muziek in onze parochie te houden", dan ben ik als pastoor een gelukkige mens, en dank jullie voor jullie inzet en vriendschap.

Namens onder-pastoor Eddy van Maele (met wie ik 9 dagen op vakantie was in het Zwarte Woud) moet ik jullie hartelijk danken voor de H.Mis te Brugge. Veel van de aanwezige parochianen waren onder de indruk, en hij was blij met de fijne reacties.

Hartelijke groet en tot ziens bij de op-hande-zijnde activiteiten en bijzondere dagen!

Pastoor Ard Smulders

RECEPTIE BIJ GELEGENHEID VAN DE VORMING VAN DE R.K. PAROCHIE HEILIGE LAMBERTUS

Op zondag 17 september 2000 houdt het pastoraal team en het nieuwe parochiebestuur van 12.00 tot 14.00 uur een receptie in het Stadscafé aan de Markt 22 te Helmond bij gelegenheid van de vorming van de R.K. Parochie Heilige Lambertus. Alle koorleden zijn voor deze receptie uitgenodigd.

ROOSTER

za 9 sep rep
zo 10 sep 23e zondag door het jaar
Alleluia: Domine
za 16 sep rep
zo 17 sep Hoogfeest van de H. Lambertus, pa-
troon van de stad Helmond en van
onze vernieuwde parochie
Introitus : Statuit blz 445
Graduale : Inveni blz 445
Alleluia : Inveni blz 446
Offertorium: Inveni blz 447
Communio : Dico blz 470

Te Deum blz 844

Let op: H. Mis in de St. Lambertus-
kerk om 10.00 uur in samenwerking met
de andere parochiekoren.
Repetitie om 09.30 uur

Let op: Plechtig Lof om 14.30 uur

za 23 sep rep
zo 24 sep 25e zondag door het jaar
Alleluia: Confitemini
Afsluiting jubileumjaar
Vaste gezangen Kyrie, Gloria, Sanctus
en Agnus Dei uit de Krönungsmesse v.
W.A. Mozart door de Roostenzangers
Credo I
Sint Jozefkoor: 2 motetten
Gezamenlijke koren: Hallelujah uit de
Messiah van Händel

za 30 sep rep
zo 1 okt 26e zondag door het jaar
Graduale: Oculi
Mariamotet
Let op: 's middags H. Mis in
Kevelaer

- za 7 okt rep
zo 8 okt 27e zondag door het jaar
Graduale: Domine
Mariamotet
- za 14 okt 10.30 uur H. Mis in de Sint Jozefkerk
in het kader van informatiedag over
de Benedictijner Stichting in Gräfin-
tal
16.00 uur Vespers
's avonds geen repetitie
- zo 15 okt 28e zondag door het jaar
Alleluia: Qui timent
Mariamotet
- za 21 okt rep
zo 22 okt 29e zondag door het jaar
Alleluia: Lauda
Mariamotet
- za 28 okt 13.30 uur huwelijksmis in de Sint Jan
rep
- zo 29 okt 30e zondag door het jaar
Graduale: Unum
Mariamotet
- wo 1 nov Hoogfeest van Allerheiligen

ONZE JARIGEN

Onze jarigen in september en oktober zijn:

- 19 september Jos Bastiaans
19 september Theo Bastiaans
23 september Albert Scheepers
24 september Wing-Yu Poon
16 oktober Timo Suijs
24 oktober Wim Kobussen
26 oktober Marjolein Klarenbeek
26 oktober Jef Strik

Bestuur, dirigenten en leden feliciteren u van harte en wensen u een fijne verjaardag toe.

Repetitieschema September en Oktober 2000

Zaterdag 2 September

Partijrepetitie Sopr.: Domine Deus (112)+ Allelujah (111) + 407
nr. 111 Allelujah
nr. 104 Da pacem
nr. 407 Agnus Dei (Missa Sine Nomine van Phil. de Monte)

Zaterdag 9 September

Partijrepetitie Sopr.: Domine Deus (112)+ Allelujah (111)+407
nr. 2: Ave Maria (Bouznigac) + nr. 111 Allelujah
nr. 407 (Missa Phil. de Monte)

Zaterdag 16 September

Partijrepetitie Sopr.: Domine Deus (112)+ Allelujah (111)+407
nr. 5 Ave Maria (J.d. Prez)
nr. 111 Allelujah + nr. 104 Da pacem
nr. 407 (missa Phil. de Monte)

Zaterdag 23 September

Partijrepetitie Sopr.: Domine Deus (112)+ Allelujah (111)+407
nr. 111 Allelujah + nr. 104 Da pacem + nr. 5 Ave Maria (J.des Prez)
nr. 407 (missa Phil. de Monte)

Zondag 24 September:

- Sopranen + dames: nr 112 Domine Deus
- nr 104 Da Pacem
- nr 111 Allelujah

Zaterdag 30 september

Partijrepetitie Tenoren: 407 + Kerstcarols
Partijrepetitie Sopr.: 2 + Kerstcarols + 407

nr 2 Ave Maria (Bouznignac) (voor de hoogmis)
nr. 407 Missa Sine Nomine + Kerstcarols

Zondag 1 oktober: nr 2 : Ave Maria (Bouznignac)

Zaterdag 7 Oktober

Partijrepetitie Bassen: 407 + Kerstcarols
Partijrepetitie Sopr.: 5 + Kerstcarols + 407
nr 5. Ave Maria (J. des Prez) (voor de hoogmis)
nr 407. Missa Sine Nomine + Kerstcarols

Zondag 8 oktober: nr 5 : Ave Maria (J. dez Prez)

Zaterdag 14 Oktober: (pop)Repetitie Sopranen, Dames en jonge Heren

Zondag 15 oktober: Dames: Ave Maria

Zaterdag 21 Oktober:

Partijrepetitie Tenoren: 407 Missa Sine Nomine+Kerstcarols
Partijrepetitie Sopr.: 4+ Kerstcarols + 407
nr 4. Ave Maria (C. Franck)
nr. 407 Missa Sine Nomine + Kerstcarols

Zondag 22 oktober: nr. 4 : Ave Maria (C. Franck)

Zaterdag 28 Oktober

Partijrepetitie Bassen: 407 Missa Sine Nomine+Kerstcarols
Partijrepetitie Sopr.: 7+ Kerstcarols + 407
nr 7. Ave Maris Stella (Elgar) (voor de hoogmis)
nr. 407 Missa Sine Nomine + Kerstcarols

Zondag 29 oktober: nr. 7 : Ave Maris Stella (Elgar)

DE ROOSTENZANGERS

Het koor werd op 24 juni 1925 opgericht tegelijk met en ter gelegenheid van de oprichting van de parochie Sint Gerardus Majella in het stadsdeel Stratum in Eindhoven. Het koor is dus oorspronkelijk een kerkkoor en bestaat, net als het Sint Jozefkoor, 75 jaar. In 1967 ging het toenmalige parochiekoor verder als De Roostenzangers, een niet-kerkelijk koor. De naam is ontleend aan de Eindhovense wijk De Roosten. De banden met de Gerardusparochie werden echter niet helemaal verbroken. Iedere eerste zondag van de maand en op de hoogfeestdagen verzorgen De Roostenzangers de hoogmis in de Gerarduskerk.

Het repertoire van het koor is overwegend klassiek, aangevuld met het betere lichte repertoire.

Het religieuze verleden van het koor is in het repertoire nog altijd duidelijk herkenbaar. Daar het aantal koren, dat dit repertoire kan of wil brengen steeds verder afneemt, zien De Roostenzangers het als hun taak om dit religieus-muzikale erfgoed te behouden en te presenteren. De meest tot de verbeelding sprekende uitvoeringen van concertmissen zijn de "Messa di Gloria" van G. Puccini, de "Messe in Es-dur" van Schubert en de "Krönungsmesse" van W.A. Mozart en die van de oratoria "Die Schöpfung" van J. Haydn, "Weihnachtsoratorium" van J.S. Bach en "Messiah" van G.F. Händel.

Tijdens de repetities wordt het koor aan de piano begeleid door Matty Huijts. Tijdens kerkdiensten wordt het koor aan het orgel begeleid door Jacques Wijnen. De artistieke leiding is sinds 1983 in handen van Jos Thomassen, die wis- en natuurkunde studeerde aan de Rijksuniversiteit Utrecht. Als natuurkundige ontwikkelde hij bijzondere belangstelling voor de muzikale akoestiek en de muziekperceptie. Aan het Maastrichts Conservatorium behaalde hij het praktijkdiploma koordirectie. Verderop vindt u van zijn hand een beschouwing over de Krönungsmesse van W.A. Mozart.

WOLFGANG AMADEUS MOZART (Salzburg 27.1.1756 – Wenen 5.12.1791)

Hij was de zoon van Leopold Mozart en Anna Maria Pertl uit Hüttenstein bij St.-Gilgen (Oostenrijk). Van hun zeven kinderen bleven er slechts twee in leven: Wolfgang en zijn viereneenhalf jaar oudere zuster Maria Anna. Aangespoord door het voorbeeld van zijn zeer begaafde zuster, begon Wolfgang op vierjarige leeftijd op het klavecimbel te tokkelen; een jaar later componeerde hij reeds menuetjes, die zijn vader optekende. Wat aanvankelijk spel leek, wordt weldra ernst; Leopold, een strenge doch intelligente pedagoog, neemt de muzikale vorming van beide kinderen flink te hand. Hij slaagt erin de kinderen in januari 1762 voor te stellen aan het keurvorstelijk hof te München en in september op het paleis te Schönbrun.

In 1762 wordt een reeks van zeven concertreizen ingezet, die alles bijeen, met enkele onderbrekingen, tien jaar van Mozarts kortstondige leven in beslag zouden nemen. Mozart, in 1769 te Salzburg terug, krijgt er een aanstelling tot “Hofkonzertmeister” en legt zich met vlijt toe op het componeren van missen, dansen en divertimenti, later gevolgd door meerdere opera’s en symfonieën.

In Mannheim maakte hij kennis met Constance Weber, met wie hij in 1782 trouwde te Wenen, waar hij zich in 1781 had gevestigd. Het succes dat zijn werk in Wenen, maar vooral in Praag had, bracht geen verlichting in zijn geldzorgen. In 1791 stierf hij in de grootste armoede aan een slepende ziekte. ...

Mozart geldt als een van de grootste en veelzijdigste componisten. Hij had een grote invloed. Op zijn klaviertechniek berust het moderne pianospel; zijn karakteristieke behandeling van de orkestinstrumenten is voor velen een voorbeeld geweest.

De Krönungsmesse van W.A. Mozart

Uit de Salzburger koorreglementen van de 18de eeuw is de muziekpraktijk in de Salzburger Dom af te leiden. Daaruit blijkt dat de aartsbisschop (tevens wereldlijk vorst) uitsluitend missen celebreerde op de Festa Pallii, de hoofdfesten van het kerkelijk jaar. Deze feesten werden zo genoemd omdat dan de aartsbisschop over zijn priesterornaat het zogenaamde pallium droeg, een ereteken dat hem verleend was door de paus. Dit pallium was een witte wollen handbrede band die over de schouders werd gelegd; in de band waren zes zwarte kruisen geweven en telkens twee aangehechte witte stroken hingen over borst en rug.

Enkel op de Festa Pallii was een volledige orkestbezetting toegestaan: strijkers, hobo's, fagotten, trompetten, pauken, soms ook hoorns, trombones en orgel(s). Bovendien speelden twee groepen trompetten met pauken als de bisschop de kerk betrad en na de hoogmis de kerk weer verliet.

Koor en orkest musiceerden in vijf groepen. De koepel van het presbyterium werd gedragen door vier hoekpijlers. Tegen elke pijler bevond zich in die tijd een houten verhoog met klein orgel (in de vorige eeuw gesloopt); daarop musiceerden vier groepen. Het vijfde ensemble, het koor met een contrabas en een begeleidingsorgel, was in de buurt van het hoofdaltaar opgesteld. De gescheiden opstelling van solo- en koor-ensemble, elk begeleid door een eigen orgel herinnert aan de Venetiaanse meerkorigheid. De basis van het orkest was het zogenaamde "Kirchentrio", bestaande uit (eerste en tweede) violen, bas en orgel. Heel af en toe slechts aangevuld met altviool. Daarbij kwamen drie trombones die in de tutti-passages met de alt-, tenor- en baspartij colla parte speelden (= met de partij meespeelden). Dit gebruik stamt uit de barokke traditie die in de Salzburger Dom behouden bleef tot in het begin van de 19de eeuw.

Het componeren van een korte, maar toch feestelijke mis vereiste bijzondere vaardigheden, getuige de volgende passage uit een brief van vader Leopold Mozart aan Padre Martini op 4 september 1776:

“Unsere Kirchenmusik ist ganz anders als die Italiens, um so mehr als eine Messe mit Kyrie, Gloria, Credo, der Epistel-sonate, dem Offertorium und der Motette, dem Sanctus und Agnus Dei, und sei es auch die feierlichste, wenn der Fürst zelebriert, nicht mehr als höchstens drei Viertelstunden dauern darf. Es ist ein besonderes Studium für diese Kompositionsart erforderlich, da es doch eine Messe mit allen Instrumenten, wie Trompeten, Pauken, etc. sein muß.”

Het type miscompositie dat met grote orkestbezetting werd uitgevoerd heette Missa solemnis (correct: sollemnis). Hieronder valt de bekende Missa solemnis in C KV 317, de Krönungsmesse. Deze 15de mis van W.A. Mozart ontstond in de eerste maanden van het jaar 1779 in Salzburg. In het handschrift is het Kyrie door Mozart eigenhandig met *li 23 marzo 1779* gedateerd; dit zou de datum van de voltooiing van de compositie kunnen zijn. Het ontstaan van deze mis hangt samen met Mozarts nieuwe ambt als hoforganist ingaande 17 januari 1779, dat hem verplichtte tot het componeren van religieuze werken. De mis is waarschijnlijk bestemd geweest voor een feestelijke uitvoering met Pasen (4 en 5 april 1779), waarmee hij voor het hof zijn kwaliteiten kon onderstrepen. Een feestelijke Epistel-sonate KV 329 / 317a moest de mis completeren.

Reeds bij de eerste oplage van Köchels Verzeichnis in het begin van de 19de eeuw was de bijnaam “Krönungsmesse” ingeburgerd. Het sinds het begin van de 20ste eeuw vaak gelegde verband met een viering ter ere van de kroning van het devotiebeeld van Maria Plain bij Salzburg is niet correct gebleken. In 1963 toonde de musicoloog Karl Pfannhauser overtuigend aan dat deze mis (evenals de Missa solemnis in C KV 337) heeft behoort tot de composities die bij kroningsplechtigheden te Praag uitgevoerd werden. Daar werden eind augustus – begin september 1791 Leopold II en zijn gemalin Maria Louise gekroond; nog geen jaar later stierf Leopold II plotseling en werd Franz II (= Franz I als keizer van Oostenrijk) gekroond als opvolger op 9 en 11 augustus 1792. Er bestaat een Weense handgeschreven kopie van het stemmenmateriaal, waarvan de omslag versierd is met de ‘Doppeladler’ en de keizerkroon met als titel: *Messe in C / Zur Krönungsfeyer Sr. M. / Franz I / zum*

Kaiser von Oesterreich / [...] . Een tweede aanwijzing is Mozart's brief van mei 1791 aan Anton Stoll in Baden, met het verzoek de partituur en de stemmen van de mis KV 317 terug te geven. In juni begonnen namelijk de voorbereidingen voor het kroningsfeest te Praag en vonden de onderhandelingen over de muzikale opulstering plaats met 'Hofmusikgraf' Wenzel von Ugarte en Hofkapellmeister Antonio Salieri. Mozart bracht zowel KV 317 en KV 337 in; opvallend is, dat in de catalogus van het muziekbestand van de Weense hofkapel KV 337 het eerst opgevoerd wordt, en KV 317 pas als tweede Mozart-mis! Beide missen zijn bij de uitgebreide plechtigheden in Praag uitgevoerd.

Jos Thomassen

Geraadpleegde bron: "Kritischer Bericht" bij "Wolfgang Amadeus Mozart, *Neue Ausgabe sämtlicher Werke*" door de Bärenreiter Verlag te Kassel.

JUBILEUMCONCERT DOOR DE ROOSTENZANGERS

Op woensdag 8 november 2000 vindt in het Muziekcentrum Frits Philips te Eindhoven het jubileumconcert van de Roostenzangers plaats. Op het programma staan: "The Storm" van J. Haydn, "Meeresstille" van L. van Beethoven, Schicksalslied van J. Brahms, Psalm 150 "Louez le Dieu" van C. Franck en de Messe Solennelle van Ch. Gounod. Het koor wordt begeleid door het orkest Philharmonia Amsterdam en Ruud Huijbregts aan het orgel. Het geheel staat onder leiding van Jos Thomassen. Belangstellenden kunnen voor meer informatie en toegangskarten terecht bij Wim van Hugten.

WALIBI

Zaterdag 26 augustus 2000, op naar WALIBI. 2 Uur in de auto, kei gaaf. Eindelijk daar aangekomen moesten wij helaas een kaartje verpatsen omdat Mai ziek was.

In het park aangekomen, zetten we meteen koers naar achtbaan I, de "Vampire". Een grote gave achtbaan waar je benen vrolijk in het rond zwierden. Emiel en Suijs zaten uiteraard op de eerste rang. Daarna zetten we we onze benen in werking en gingen we naar achtbaan II, de "Tornado". Deze was erg kwakkelig en piepig, maar wel leuk! Daarna gingen Eefje, Emiel en Suijs zwemmen. De rest ging verder het park in. Na anderhalf uur gingen wij ook verder. Emiel en Suijs gingen in de "Turbine", een super vetgave korte achtbaan. Verder nog een wildwaterbaan en aan het slot nog maar een keer in de "Vampire". Daarna terug naar Helmond.

Als afsluiting van de dag wilden we naar de friettent gaan, maar omdat dat zo saai was, hadden we een deal gesloten met de familie Poon, waarvan twee kinderen bij ons in het koor zingen. We willen graag de familie Poon bedanken dat we in hun restaurant "Maan Sun" in de Molenstraat een hapje mochten eten, wat zeer goed bevallen is. Geloof u het niet?, bel dan maar even nummer 529780 en bestel maar wat te eten. Het zal u zeker smaken! Al met al was het een gezellige dag en we hebben lekker gegeten.

Groetjes van de "jeugd" en van Jos, die zich ook nog een beetje jeugd voelde!

